

**BARTÓK
SCHÖNBERG
BRAHMS**

KAMARAKONCERT

2025. február 15.

szombat 19.30

Zeneakadémia

BARTÓK:

2. hegedű-zongora szonáta,
Sz. 76, BB 85

SCHÖNBERG:

1. (E-dúr) kamaraszimfónia, op. 9

- szünet -

BRAHMS:

f-moll zongoraötös, op. 34

Pierre-Laurent Aimard zongora

Kaczander Orsolya fuvola

Klennyán Csaba klarinét

Keller Quartet

(**Keller András**, **Kokas Katalin** hegedű,

Szűcs Máté brácsa, **Fenyő László** cselló)

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR

Zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekeara. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjainig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is.

A zenekar egyike Magyarországnak legrégebbi együtteseinek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenárium óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjeléz.

A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Takács-Nagy Gábor, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégzsólistái közé tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

BARTÓK Béla

2. hegedű-zongora szonáta, Sz. 76, BB 85

- 1. Három olyan darabot leszámítva, melyet diákéveiben írt, Bartók két hegedű-zongora szonátát komponált, amelyekből a második 1922 őszén készült.**
- 2. A szonáta rendhagyó módon két, egymást szünet nélkül követő tételt tartalmaz, afféle szabadon értelmezett lassú-gyors tételpárt.**
- 3. Az 1. szonátához hasonlóan Bartók ezt a darabot is Arányi Jellynek ajánlotta.**

Bartók Béla életművében elképesztően izgalmasak az útkeresés évei, az, ahogyan a 19. század legvégén már a zene iránti vonzalmára ébredt szerző eleinte Brahms és más romantikus szerzők stílusában komponált, majd belekóstolt a legújabb nyugati irányzatokba, mielőtt rátalált volna hazája autentikus parasztnéjére, amely zenéjének anyanyelve is lett. A nyugati kitekintésből Stravinsky és a koncerten is megidézett Schönberg hatását érdemes kiemelni, azt a kísérletezést, amellyel Bartók átlépi nemcsak a régi stílusú népdalok négy-öt hangos tartományát, de a dúr-moll skálák héthangos rendszerét is, és dallamaiban az oktáv mind a tizenkét hangját felhasználja. Annál is inkább érdekesek az ez idő tájt írt művek, hiszen Bartók elég hamar elfordult ettől a kompozíciós iránytól. A 2. hegedű-zongora szonátában a népies jegyek találkoznak e modern technikával. Egy évvel korábbi elődjével ellentétben ez a mű már nem három, csak két tételt tartalmaz, azok is szünet nélkül követik egymást. Mivel Bartók zongoristaként ekkoriban gyakran lépett fel kiváló hegedűsökkel, szonátái komoly elvárásokat támasztanak a szólólista felé. (Bátran hívhatjuk szólólistának, hiszen a zongoraszólam ebben a darabban leginkább csak kíséri a hegedűst.) Bartók Londonban és Párizsban koncertezett sokat azzal az Arányi Jellyvel, akinek két szonátáját ajánlotta. Glissandót, portamentót, vibrato nélküli hegedűjátékot és más izgalmas technikai megoldásokat ír elő a szerző, amelyek csak erősítik a mű rögtönzészzerű hangulatát. A hivatalosan C-dúrnak kikiáltott szonáta alig mozog az alaphangnemben, és a kotta látszólag ritmikailag is nagy szabadságot ad az előadónak. A román hora lungă népdalstílusú idéző első tételt pengetésekben gazdag, pimasz, hullámozó, erőteljesebb tánc-tétel követi, de a darab gyönyörű visszafogottságban cseng ki.

Pierre-Laurent Aimard

„Úgy gondolok egy zeneműre,
mint egy térbeli formára. És az érdekel,
hogyan működik, hány oldala van.
Másképpen olyan ez, mint egy könyv vagy
mint egy festmény. **Minden arról szól,
hogyan megértsd a belső
gazdagságát, amely mélységet
és értelmet ad neki.**”

KELLER András hegedű

© Hrótkó Béjmit

KOKAS Katalin hegedű

© Mudra László

SZÜCS Máté brácsa

© Kapocsfest

FENYŐ László csejő

© Mudra László

Keller Quartet

„A kamarazene minden zenélés alapja. Egy ilyen estén, amelyen a legcsodálatosabb kamarazenei művek egymásra hatásának nyomait kutatjuk, ráadásul időben visszafelé haladva, megismételhetetlen szinergiák jönnek létre. Minden koncert különleges kaleidoszkóp: csak a műveket egyszerre látva kaphatjuk meg azt a mintázatot, amely semmihez sem hasonlítható, egyszerű, és csak azon az estén történik meg velünk.”

Keller András

Arnold SCHÖNBERG

1. (E-dúr) kamaraszimfónia, op. 9

- 1. A mű eredetileg tizenöt szólóhangszerre íródott, de ezen az estén a fuvalóra, klarinétra, hegedűre, csellóra és zongorára készült kvintettváltozata szólal meg.**
- 2. Schönberg egyetlen tételbe tömöríti a hagyományosan többtételes szimfónia mondanivalóját.**
- 3. Az 1906-ban készült kamaraszimfóniát a szerző 1935-ben átdolgozta teljes zenekarra is.**

Érdeemes szétszednünk az 1. (E-dúr) kamaraszimfónia címét, hogy megértsük, hol és milyen céllal helyezkedik el a darab Schönberg életművében. Az „első” talán a legegyszerűbb: utal arra, hogy a szerző (még egyszer) követte ezt az irányt, de ami még fontosabb, hogy árukkodik a műfaj újdonságáról, elsőségéről. Sok zeneszerző esetében nem szúrna szemet az „E-dúr” meghatározás, de a dodekafónia, vagyis tizenkétfokúság atyjánál, a tonális rendszer forradalmi megbontójánál mindenképp izgalmas, hogy a műben meghatározható egy fő hangnem. Noha a darabban Schönberg megnyitotta a művészetét övező botrányok sorát, nem szakadt még el teljesen attól a hangzásvilágtól, amely a késő romantika korát jellemezte. Aztán ott van a „kamara” szó, amely egyrészt az előadók számára vonatkozik. Egy hagyományos szimfóniával ellentétben itt a szerző a teljes zenekar helyett tíz fűvös és öt vonós hangszerszel éri el a szükséges hangzást. Mivel a szólamok nemegyszer csak erősítik egymást, nem volt lehetetlen létrehozni egy öt zenészre készült átíratot – persze ennek a még töményebb zenei anyagnak a megszólaltatásához öt kiválónál is kiválóbb zenészre van szükség. A „kamara” másrészt árukkodik a mű tematikus tömörségéről is, vagyis hogy hiába tagolható öt jól elkülönülő szakaszra, az egész egyetlen szünet nélküli hőmpolygés. Persze megtaláljuk benne a bevezetésnek megfelelő első szakaszt, egy scherzót (trióval), egy kidolgozósként értelmezhető részt, egy lassú tételt és egy pompás finálét, mindezek egy tételbe sűrítése azonban Liszt öröksége. Végül a „szimfónia” kijelöli azt a hagyományt, amelyhez Schönberg csatlakozni szeretett volna, s amelyet meg is kívánt reformálni, hogy Mahler szimfóniáinak és saját *Gurre-dalok* című ciklusának monumentalitása helyett a lényegre törés és tömörség irányába mozdítsa el a műfajt.

Johannes BRAHMS

f-moll zongoraötös, op. 34

- 1. A műnek három fázisa volt: elsőként kétcsellős vonósötösnek tervezte Brahms, majd átírta kétzongorás szonátává, végül elnyerte ma ismert zongoraötös formáját.**
- 2. A kvintett négy tételből áll: gyors nyitótétel, mérsékelt lassú tétel, triós scherzo és pörgős rondófinálé.**
- 3. Az első változat 1861-ben, a végleges 1865-ben készült el, a zongoraötös hivatalos bemutatójára azonban csak 1868-ban került sor Párizsban.**

„A kvintett kimondhatatlanul gyönyörű. Aki nem ismerte korábbi formáit, a vonósötöst és a kétzongorás szonátát, soha nem hinné, hogy eredetileg nem a jelenlegi hangszer-összeállításra íródott” – fogalmazott Hermann Levi német karmester, aki a mű második átdolgozására ösztönözte Brahmsot. De kezdjük az elején! Brahms barátja, Joachim József tanácsait szem előtt tartva, az elkészült részeket a hegedűművész előadásában meghallgatva komponálta vonósötösét. Joachim nagyon szerette a művet, és ragaszkodott hozzá, de kifogásolt bizonyos részeket, hiányolta a zenéből az elsőprő erővel szemben álló bájt. Brahms megfogadta barátja kritikáját, és kijavította a szóban forgó részeket, mégsem volt elégedett az eredménnyel. Úgy érezte, a vonósszólamok nem találkoznak a művészekkel, ezért egészen új irányt vett: kétzongorás szonátává alakította át a darabot. Brahms és Carl Tausig játszották először ezt a változatot, de a szerző ismét csalódott volt. Állandó támogatója és műveinek kritikus, Clara Schumann el volt ragadtatva a darabtól, de hangsúlyozta, hogy zongorán elvesznek azok a finomságok, amelyek sokkal inkább zenekarra valók, hangszerelésért kiáltanak. Így született meg egy második transzformáció után a romantikus kamarazene egyik legfényesebb gyöngyszeme. Az Anna porosz hercegnőnek ajánlott darab rendkívül koherens: a lefelé lépő félhang jellemezte motívum végigvonul a tételeken. A kontrasztokra építő nyitótétel után harmóniailag bizonytalanság érzetét keltő, de hangulatát tekintve derűs andante következik, majd fokozatosan fejlődő, növekvő scherzo szól közepén lírai trióval. A finálé főrészét bevezető anyag előzi meg, majd hatalmas lendülettel és vágózó kíséret felett érkezik a rondó csendes főtémája, amelyre lassabb ellentéma felel. A mű villámgyors kódával zárul.

© Pozstús János

Kaczander Orsolya

„A zenekar egy óriási, termékeny fa, amelynek van törzse, lombkoronája, növekszik, árnyékot ad, madarakat nevel, virágzik, termést hoz, mindezt a természet »irányításával«. Ezt az organikus működésmódot kell megteremtünk, és akkor csodálatos dolgok szülehetnek.”

© Hrotkó Bálint

Klenyán Csaba

*„A zenében kalandvágó vagyok. És nekem mindig kellett a csapatmunka is. Mindig úgy voltam vele, hogy **csapatjátékosból lesz a jó szölista, a jó kamarazenész,** és talán fordítva is igaz ez.”*

**concerto
BUDAPEST**

2025. április 18.
nagypéntek 19.30
Zeneakadémia

WAGNER

Parsifal – előjáték, WWV 111
Nagypénteki varázs
(3. felvonás)

HAYDN

Krisztus utolsó hét szava
a keresztfán

Vezényel:

Keller András

15 FEBRUARY 2025, SATURDAY 19.30 | LISZT ACADEMY, GRAND HALL

CHAMBER CONCERT

BARTÓK / SCHÖNBERG / BRAHMS

Aimard / Kaczander / Klenyán / Keller Quartet

BARTÓK: Violin Sonata No. 2, BB 85

SCHÖNBERG: Chamber Symphony, No. 1

- interval -

BRAHMS: Piano Quintet in F minor, Op. 34

Pierre-Laurent Aimard piano, **Orsolya Kaczander** flute

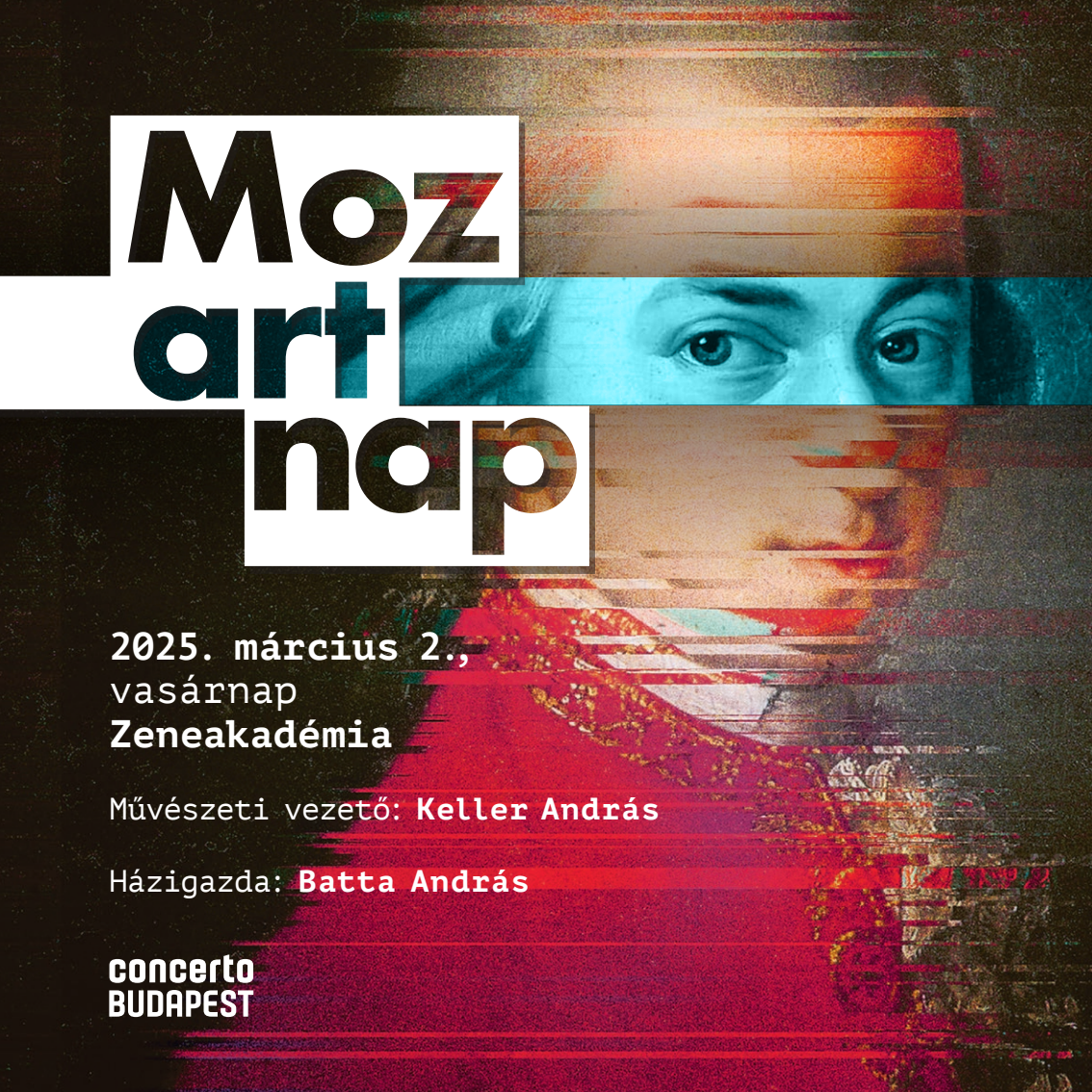
Csaba Klenyán clarinet

Keller Quartet (András Keller, Katalin Kokas violin,

Máté Szűcs viola, László Fenyő cello)

Taking the stage at this chamber concert will be a select group of performers, joined by the members of the Keller Quartet and the world-renowned French pianist Pierre-Laurent Aimard, flautist Orsolya Kaczander and clarinetist Csaba Klenyán. The programme for the concert, which opens with Bartók's second sonata for violin and piano, is at least as representative as the list of performers. Serving as the two soloists for this piece that was first premiered at the Liszt Academy in 1923 by the composer and Ede Zathureczky will be the equally worthy András Keller and Aimard. After the Bartók composition, which also reveals the influence of Arnold Schönberg, we will hear the first of the latter composer's two chamber symphonies: composed in 1906, it gives the listener no more than a hint of the future output from the master of dodecaphony and atonality. The last piece of the concert is one of the 'early' top achievements Johannes Brahms made in the realm of chamber music and a gem of the Romantic chamber literature as a whole: dating from the mid-1860s, the Piano Quintet in F minor was originally intended as a string quintet.

Moz art nap

2025. március 2.,
vasárnap
Zeneakadémia

Művészeti vezető: **Keller András**

Házigazda: **Batta András**

concerto
BUDAPEST

A Concerto Budapest 2018 óta évről évre egynapos koncertsorozatot szentel a klasszikus zene örök kedvencének, Wolfgang Amadeus Mozartnak, vagyis inkább a mi közös és olthatatlan Mozart-rajongásunknak. Így történik ez 2025 márciusának első vasárnapján is. Kamaraművektől a versenyművekig számos műfaj reprezentálja az egymást követő koncerteken Mozart művészetét. A nap idei sztárvendége Angela Hewitt, a Concerto Budapest visszatérő vendégművésze. A zenekar tagjai, szólóistái mellett fellép még Albrecht Mayer, a Berlińi Filharmonikusok kiemelkedő szólóoboistája, Simon Izabella jóvoltából pedig – immár hagyományos jelleggel – idén is izgalmas programmal várjuk a gyermekeket.

„Világos, tiszta, szép emlékként marad meg bennem ez a nap egész életemen át. Mintegy távolról, halkan csengnek még fülembé Mozart muzsikájának varázshangjai.”

Így írt kétszáz éve Franz Schubert egy napjáról, amelyet nagy és általa olyannyira csodált pályaelődjének zenéjével töltött. Jó eséllyel mi mindannyian valahogy így emlékezhetünk majd vissza erre a mozarti vasár- és ünnepnapra, melynek házigazdája 2025-ben Batta András zenetörténész, a Magyar Zene Háza ügyvezető igazgatója lesz.

11.00, 17.00 | KUPOLATEREM

Varázsóra

Simon Izabella
gyermekműsora

11.00 | NAGYTEREM

Esz-dúr kürtverseny, K. 447
C-dúr zongoraverseny, K. 467
Gran Partita
(B-dúr szerenád), K. 361

Devecsei Gábor szárnykürt
Angela Hewitt zongora
Concerto Budapest
Vezényel: **Keller András**

15.00 | NAGYTEREM

Kamarakonzert
B-dúr szonáta fagottra
és csellóra, K. 292
Varázsfuvola-esszencia
(*Johann Wendt átíratva*)
F-dúr oboanégyes, K. 370
g-moll vonósötös, K. 516

Mohai Bálint fagott
Kokas Dóra cselló
Kaczander Orsolya fuvola
Albrecht Mayer oboa
Maxim Rysanov brácsa
Keller Quartet

19.30 | NAGYTEREM

Exsultate jubilate: Motetta
oboa d'amoréra, zenekarra
és orgonára, K. 165 (158a)
(*Matthias Spindler átíratva*)
c-moll zongoraverseny, K. 491
F-dúr oboaverseny, K. 293, op. 29
(*G. Odermatt átíratva*)
D-dúr („Prágai”) szimfónia, K. 504

Albrecht Mayer oboa
Angela Hewitt zongora
Concerto Budapest
Vezényel: **Keller András**

**concerto
BUDAPEST**

2025. március 29.

szombat 19.30

Müpa

**ZIMMERMANN
LISZT / MAHLER**

Várjon / Vörös / Berchtold / Keller

© Felvégi Andrea

HEMINGWAY

RESTAURANT-TERRACE

EST. 1999

MESTER.MUNKA

FENEKETLEN-TÓ +3630 4886000 HEMINGWAY-ETTEREM.HU

**concerto
BUDAPEST**

YouTube

 concertobudapest.hu

 [concertobudapest](https://www.facebook.com/concertobudapest)

 [concerto_budapest](https://www.instagram.com/concerto_budapest)

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM